

2011. évi ... törvény a magyar nemzeti értékekről és a hungarikumokról

Az Országgyűlés felismerve, hogy

a) a nemzeti összetartozás, egység és a nemzeti tudat erősítése érdekében hazánk értékeit össze kell gyűjteni, dokumentálni, a dokumentációt a kutathatóság szabályai szerint meg kell őrizni, az értékeket pedig ápolni kell;

b) a magyar kultúra legnemesebb hagyományait, évszázados értékeit és jelenünk kiemelkedő produktumait egy átfogó értéktárban kell összesíteni;

c) a nemzeti értékeink védelme hozzájárul az új generációk nemzeti hovatartozásának, nemzeti azonosság tudatának kialakításához;

d) nemzeti értékeink széles körű hazai és külföldi bemutatása, megismertetése mind az országmárka erősítésében, mind gazdasági, kulturális és szellemi teljesítményünk, természeti és épített értékeink elismertetése szempontjából kiemelkedő jelentőségű;

ezért kinyilvánítja, hogy ezen értékeket az egyetemes értékek részének tekinti, mely értékek a magyarság múltjának, jelenének és jövőjének dinamikusan fejlődő tárháza.

A magyar nemzeti értékek, és azokon belül a hungarikumok megőrzendő és egyedülálló értékek, melyek jelentősen öregbítik hírnevünket, növelhetik megbecsülésünket az Európai Unióban és szerte a világon.

A magyar történelem során harmonikus együttélésünknek köszönhetően a magyar kultúra részévé váltak a nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint az egyes történelmi vallási közösségek saját értékei is, melyek közös értékeként ugyancsak a magyar és Magyarországhoz köthető nemzeti értékek tárházát gazdagítják.

Az Országgyűlés ennek érdekében a következő törvényt alkotja:

I. RÉSZ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. A törvény célja

1. §

E törvény célja rendelkezni a nemzeti és az egyetemes történelem során felhalmozott és megőrzött, valamint a közelmúlt kiemelkedő teljesítményeire épülő magyar nemzeti értékek (a továbbiakban: nemzeti érték) és a hungarikumok rendszerezéséről, folyamatos bővítéséről és megőrzéséről.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában:

a) *ágazati értéktár*: a hatáskörrel rendelkező állami szervek által azonosított nemzeti értékek adatainak gyűjteménye;

b) *csoportosulás*: tekintet nélkül annak jogi formájára vagy összetételére, az ugyanazon célért tevékenykedő természetes személyek, jogi személyek vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek társulása;

c) *európai uniós oltalommal rendelkező nemzeti érték*: az 510/2006/EK tanácsi rendelet, az 1898/2006/EK bizottsági rendelet, a 1234/2007/EK tanácsi rendelet, a 110/2008/EK parlamenti és tanácsi rendelet, az 509/2006/EK tanácsi rendelet, valamint az 1216/2007/EK bizottsági rendelet alapján oltalom alatt álló nemzeti érték;

d) *hungarikum*: olyan megkülönböztetésre, kiemelésre méltó magyar nemzeti érték, amely több évszázada vagy nemzedékek során, vagy akár a közelmúltban történt létrejötte révén a történelmi és a mai Magyarországra jellemző mivoltával, egyediségével, különlegességével és minőségével a magyarság szimbólumává vált, továbbá

da) belföldön és külföldön egyaránt tükrözi a magyarsághoz tartozást, továbbá

db) amelyet az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint végzett egyedi értékelés eredményeként a Hungarikum Nemzeti Bizottság (a továbbiakban: HNB) hungarikummá minősít, vagy amely e törvény erejénél fogva hungarikumnak minősül;

e) *Hungarikumok Nemzeti Gyűjteménye*: a nemzeti értékek köréből a HNB által hungarikummá nyilvánított, valamint e törvény erejénél fogva hungarikumnak minősülő nemzeti értékek gyűjteménye;

f) *határon túli magyar közösségek értéktára*: a határon túli magyar nemzeti kisebbségek, közösségek adott országban elismert csoportosulása által nyilvántartott vagy gondozott nemzeti értékek gyűjteménye.

g) *Magyar Értéktár*: a települési, a megyei és az ágazati értéktárakat, valamint a határon túli magyar közösségek értéktárait összesítő gyűjtemény;

h) *megyei értéktár*: a megyei önkormányzat területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény;

i) *nemzeti érték*: az a sajátosan magyar szellemi-termelő tevékenységhez, termelési kultúrához, tudáshoz és hagyományokhoz kapcsolódó szellemi, termelő vagy művészeti tevékenység eredményeként létrejött egyedi, különleges produktum, valamint azon egyedi, különleges természeti érték, amely hazai szempontból meghatározó jelentőségű, így a magyarországi lakosság - de legalább egy meghatározott tájegység lakossága - magyarságra jellemzőnek és közismertnek fogad el, és amely külföldön is magyar sajátosságként ismerhető és ismertethető meg;

j) *nemzetközi elismerésben részesített nemzeti érték*: azon nemzeti érték, amely egyetemes értékként a vonatkozó jogszabályok, nemzetközi megállapodások vagy viszonyosság alapján nemzetközi elismerésben részesült;

k) *települési értéktár*: a települési önkormányzat területén fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjtemény.

II. RÉSZ

A NEMZETI ÉRTÉKEK AZONOSÍTÁSA ÉS RENDSZEREZÉSE

3. A nemzeti értékek azonosítása

3. §

(1) A nemzeti értékek megóvandó értékek, azok azonosításában, rendszerezésében, adataik nyilvántartásba vételében az állam részéről a települési önkormányzatok, a megyei önkormányzatok és a hatáskörrel rendelkező állami szervek működhetnek közre.

(2) A nemzeti értékek azonosításában és adataik nyilvántartásba vételében közreműködhetnek természetes és jogi személyek, valamint jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetek, továbbá egyházak, hazai, valamint határon túli társadalmi és civil szervezetek, csoportosulások is.

4. Települési értéktár

4. §

(1) A települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely - az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint - szervezi a

településen fellelhető nemzeti értékek azonosítását, létrehozhatja a településen fellelhető nemzeti értékek adatait tartalmazó gyűjteményét, és kezdeményezheti a gyűjtemény megyei értéktárba történő felvételét.

(2) A települési önkormányzat a Települési Értéktár Bizottság munkájának ellátásával megbízhat a település területén működő, már korábban is nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, települési önkormányzati, egyházi vagy társadalmi szervezet által fenntartott intézményt, szervezetet vagy azok csoportját.

(3) Több szomszédos település önkormányzata közös Települési Értéktár Bizottságot hozhat létre, és a településeken fellelhető nemzeti értékek adatainak gyűjteményét közösen elkészíthetik és kezdeményezhetik a gyűjtemény megyei értéktárba történő felvételét.

(4) A Települési Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a feladat ellátásával történő megbízásról a települési önkormányzat a létrehozást, megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja a HNB-t.

5. Megyei értéktár

5. §

(1) A megyei önkormányzat Megyei Értéktár Bizottságot hozhat létre, amely - az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározottak szerint - szervezi a megye területén azonosított települési értéktárak adatainak összesítését, gondoskodik a még nem azonosított, de a megye területén fellelhető nemzeti értékek azonosításáról, létrehozza a megyei értéktárat és kezdeményezi a megyei értéktár adatainak a Magyar Értéktárba történő felvételét.

(2) A megyei önkormányzat a Megyei Értéktár Bizottság munkájának ellátásával megbízhat a megye területén működő, már korábban is nemzeti értékek azonosítását, gondozását végző állami, megyei önkormányzati, egyházi vagy társadalmi szervezet által fenntartott intézményt, szervezetet vagy azok csoportját.

(3) A Megyei Értéktár Bizottság létrehozásáról vagy a feladat ellátásával történő megbízásról a megyei önkormányzat a létrehozást, megbízást követő 30 napon belül tájékoztatja a HNB-t.

6. Az ágazati értéktár

6. §

(1) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek szakágazatukban meghatározzák a feladatkörükbe tartozó, egyéb szabályozás szerint önállóan nyilvántartott nemzeti értékek körét.

(2) Az ágazati értékek azonosításában és rendszerezésében hatáskörrel rendelkező miniszterek:

- a) az agrár-és vidékfejlesztésért felelős miniszter;
- b) a természetvédelemért felelős miniszter;
- c) a gazdaságpolitikáért felelős miniszter;
- d) a kultúráért és az oktatásért felelős miniszter.

7. A Magyar Értéktár

7. §

(1) Amennyiben a települési önkormányzat Települési Értéktár Bizottságot és települési értéktárat hozott létre, úgy a települési értéktár adatait évente legalább egyszer, de legkésőbb minden év június 30-ig megküldi a Megyei Értéktár Bizottságnak. Amennyiben az adott megye területén nem működik Megyei Értéktár Bizottság, úgy a listát közvetlenül a HNB-nek küldi meg.

(2) Amennyiben a megyei önkormányzat döntése szerint Megyei Értéktár Bizottság jön létre, úgy az összesíti és rendszerezi a települési értéktárakat.

(3) A megye területén fellelhető nemzeti értékek adatainak az összesítése során a Megyei Értéktár Bizottság gondoskodik arról, hogy a több településről beérkezett, azonos nemzeti értékek egy nemzeti értéként kerüljenek nyilvántartásra.

(4) A megyei értéktárban elhelyezett nemzeti értékek adatait a Megyei Értéktár Bizottságok évente legalább egyszer, de legkésőbb minden év december 31-ig megküldik a HNB részére.

(5) Nemzeti érték felvételét a települési, vagy a megyei értéktárba, valamint a Magyar Értéktárba bármely természetes személy, jogi személy, jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, valamint egyház, társadalmi szervezet és csoportosulás kezdeményezheti.

(6) A határon túli magyar nemzeti kisebbségek, közösségek adott országban elismert csoportosulása az általa nyilvántartásba vett nemzeti érték adatainak Magyar Értéktárba történő felvételét közvetlenül a HNB-nél kezdeményezheti.

8. §

(1) E törvény erejénél fogva a nemzeti értékek részét képezik és ezért a Magyar Értéktár elemei:

- a) az egyes miniszterek által összeállított ágazati értéktárakban szereplő nemzeti értékek;
- b) az európai uniós oltalommal rendelkező nemzeti értékek, valamint
- c) a nemzetközi elismerésben részesített nemzeti értékek.

(2) Az egyes ágazatokért felelős miniszterek által meghatározott, és a saját szakágazatukban nyilvántartott nemzeti értékeket tartalmazó listát e törvény hatálybalépését követő egy éven belül megküldik a HNB részére. Amennyiben ezt követően új értékkel bővítik az ágazati értéktárukat, azt minden év december 31-ig megküldik a HNB részére.

9. §

(1) A HNB a Magyar Értéktárban összesíti és gondozza a települési, a megyei és az ágazati értéktárak adatait, valamint a határon túli értékek adatait.

(2) A Magyar Értéktár összesítése során a HNB gondoskodik arról, hogy a több helyről beérkezett, azonos nemzeti érték egy nemzeti értéként kerüljön nyilvántartásra.

10. §

(1) A nemzeti értékek adatait, leírását, valamint a rájuk vonatkozó dokumentumokat a nyilvánosság számára hozzáférhetővé kell tenni.

(2) Az egyes értéktárakban fellelhető nemzeti értékek megismerését lehetővé kell tenni.

III. RÉSZ A HUNGARIKUMOK

8. A hungarikumok kiválasztása

11. §

(1) A hungarikumok a Magyar Értéktárban nyilvántartott, és külön kiemelésre méltó nemzeti értékek, melyeknek szükséges biztosítani az önálló számba vételét.

(2) A hungarikumok adatainak nyilvántartása a Hungarikumok Nemzeti Gyűjteményében történik.

(3) A Magyar Értéktárban nyilvántartott nemzeti értéknek hungarikummá nyilvánítására javaslatot tehet:

- a) a HNB tagja,
- b) a Települési Értéktár Bizottságok,
- c) a Megyei Értéktár Bizottságok,
- d) a hatáskörrel rendelkező miniszterek,
- e) egyházak, társadalmi szervezetek és csoportosulások,
- f) határon túli magyar nemzeti kisebbségek közösségei, valamint
- g) a Magyar Értéktárban nyilvántartott nemzeti értéket gondozó, vagy ilyen terméket előállító magánszemélyek vagy vállalkozások.

(3) Az európai uniós vagy nemzetközi elismeréssel rendelkező nemzeti értékek külön elbírálás nélkül, e törvény erejénél fogva hungarikumoknak minősülnek. Az így hungarikumnak minősülő nemzeti értékek adatait a HNB közzéteszi. Ez a rendelkezés a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredet-megjelöléseinek oltalmáról szóló 510/2006/EK tanácsi rendelet (2006. március 20.) 5. cikk (6) bekezdése alapján átmeneti nemzeti oltalom alatt álló elnevezések esetében is alkalmazandó.

(4) E törvény alapján a természetes személyek, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező társaságok nem lehetnek sem nemzeti értékek, sem hungarikumok.

9. A Hungarikum Nemzeti Bizottság

12. §

(1) A HNB olyan független szakmai testület, amely tudományosan megalapozott tevékenységével gondoskodik

- a) a Magyar Értéktár, ezen belül a Hungarikumok Nemzeti Gyűjteménye kezeléséről,
- b) az e törvényben meghatározott feladatok végrehajtásáról, valamint
- c) a hungarikumok nemzeti értékek köréből történő kiválasztásáról és védelméről.

(2) A HNB tagjainak a kiválasztása során törekedni kell arra, hogy a lehető legmagasabb szakmai színvonal, a széleskörű szakmai tapasztalatok, valamint a nemzeti értékek által érintett legtöbb tudományterület képviselve legyen.

(3) A HNB

- a) a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: MTA) elnöke által delegált 2,
- b) a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalának elnöke által delegált 1,
- c) a határon túli szervezetek által delegált 2,
- d) az Országgyűlés által delegált 1,
- e) az önkormányzatokért és az igazságügyért felelős miniszter által delegált 2,
- f) a kultúráért és oktatásért felelős miniszter által delegált 2,
- g) a vidékfejlesztésért felelős miniszter a természetvédelemért felelős miniszterrel együtt delegált 2, valamint
- h) a gazdaságpolitikáért felelős miniszter által delegált 2

tagból áll. A tagot az őt delegáló személy vagy szervezet a HNB tagságából indokolás nélkül bármikor visszahívhatja, és helyére új tagot delegálhat.

(4) A HNB elnöke a vidékfejlesztésért felelős miniszter.

13. §

(1) A HNB működéséhez szükséges forrásokat a vidékfejlesztésért felelős miniszter által vezetett minisztérium biztosítja.

(2) A HNB titkársági feladatait a vidékfejlesztésért felelős miniszter által vezetett minisztérium látja el, titkárát határozatlan időtartamra a miniszter nevezi ki.

(3) A HNB üléseit a HNB elnöke szükség szerint, de legalább félévente hívja össze, továbbá köteles összehívni a tagok kétharmadának írásbeli kezdeményezésére.

14. §

(1) A HNB munkáját ágazati szakbizottságok segítik.

(2) Az ágazati szakbizottságok munkájában részt vesznek különösen az adott szakterületen működő államigazgatási szervek, hatóságok, tudományos testületek, oktatási intézmények, szakmai szervezetek képviselői.

(3) Az ágazati szakbizottságok létrehozására és tagjaira, a delegálásban érintett intézmények vagy szervezetek bevonásával, a hatáskörrel rendelkező miniszterek tesznek javaslatot a HNB elnöke részére.

(4) A tagot az őt delegáló miniszter saját hatáskörében eljárva ágazati szakbizottsági tagságából indokolás nélkül bármikor visszahívhatja, és helyére új tagot delegálhat.

(5) A HNB és az ágazati szakbizottságok működésének rendjét alapszabály határozza meg, amelyet a vidékfejlesztésért felelős miniszter hagy jóvá.

15. §

(1) A HNB a nemzeti értékek által hordozott kiemelkedő értékek megőrzése, fenntarthatósága, széleskörű megismertetése és hasznosítása érdekében különösen:

a) összeállítja a Magyar Értéktárat;

b) ha valamely megyében nem hoztak létre Megyei Értéktár Bizottságot, úgy ellátja annak feladatait;

c) két évente, első alkalommal 2012. december 31-ig tájékoztatást ad az Országgyűlésnek a nemzeti értékek azonosításának és rendszerezésének helyzetéről, a nemzeti értékek fenntarthatóságáról és hasznosításáról, valamint a HNB működéséről;

d) nyilvántartást vezet a Települési és a Megyei Értéktár Bizottságokról;

e) pályázatokat ír ki a települési, a megyei és az ágazati értéktárakban szereplő nemzeti értékek megőrzésére, fenntartására, fejlesztésére, megismertetésére, védelmére, a termékek hazai és nemzetközi piaci bevezetésére vonatkozóan;

f) internetes oldalt működtet, ahol megismerhető a Magyar Értéktár gyűjteménye

g) gondoskodik róla, hogy a Magyar Értéktár az országmárka stratégia szerves részét képezze.

(2) A HNB a hungarikumok által hordozott kiemelkedő értékek megőrzése, fenntarthatósága, széleskörű megismertetése és hasznosítása érdekében különösen:

a) az e törvény végrehajtására kiadott jogszabályban meghatározott feltételek szerint kiválasztja, hogy mely értékek minősülnek a Magyar Értéktárból hungarikumnak, indokolt esetben pedig dönt e minősítés visszavonásáról;

b) összeállítja a Hungarikumok Nemzeti Gyűjteményét;

c) véleményezi a hungarikumokkal kapcsolatos jogszabályok tervezetét;

d) évente közzéteszi a Hungarikumok Nemzeti Gyűjteményét a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Hivatalos Értesítőben, valamint internetes honlapon;

e) javaslatot tesz a Kormánynak a hungarikumok fenntarthatóságáról és hasznosíthatóságáról;

f) pályázatokat ír ki a hungarikumok megőrzésére, fenntartására, fejlesztésére, megismertetésére, védelmére, a termékek hazai és nemzetközi piaci bevezetésére vonatkozóan;

g) évente konferencia-sorozatot szervez az érintett ágazatok és célterületek bevonásával, amely állásfoglalás kiadásával zárul.

11. A hungarikum tanúsító védjegy

16. §

(1) A Hungarikumok Nemzeti Gyűjteményében szereplő egyes termékek és szolgáltatások széles körben történő megismertetésének elősegítése, színvonaluk és minőségük folyamatos fenntartása érdekében hungarikum tanúsító védjegy kerül bevezetésre.

(2) A hungarikum tanúsító védjegy lajstromozása iránti nemzeti bejelentést a Vidékfejlesztési Minisztérium kezdeményezi a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalánál.

(3) A hungarikum tanúsító védjegy használatát a védjegyjogosult pályázati úton kiválasztott vállalkozások számára engedélyezi.

(4) A hungarikum tanúsító védjegy piaci bevezetése és népszerűsítése, valamint a hungarikum tanúsító védjegy szabályzatában foglalt követelmények teljesülésének az ellenőrzése a Vidékfejlesztési Minisztérium feladata.

(5) A hungarikum tanúsító védjegy tartalmi és formai meghatározását, a védjegy használati joga elnyerésének feltételeit, a tanúsítási eljárás lefolytatásának módját, a védjegy használat követelményeit, és a jogosulatlan védjegy használattal szembeni fellépés rendjét a vidékfejlesztésért felelős miniszter szabályzatban állapítja meg.

IV. RÉSZ ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

17. §

Ez a törvény a kihirdetését követő harmadik hónap második napján lép hatályba.

18. §

Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben állapítsa meg

a) a nemzeti értékek által képviselt szakterületeket, a hungarikummá minősítés egyedi értékelésének részletes szabályait, a települési és megyei értéktárak létrehozására és gondozására, valamint a Települési és Megyei Értéktár Bizottságok felállítására és működésére vonatkozó szabályokat, valamint a már létező ágazati gyűjtemények adatainak Magyar Értéktárba történő integrálását szolgáló szabályokat, valamint

b) az e törvény erejénél fogva hungarikumnak minősülő nemzeti értékek közzétételére vonatkozó további szabályokat.

19. §

(1) A HNB- t legkésőbb e törvény hatályba lépésétől számított 90 napon belül létre kell hozni.

(2) A Hungarikumok Nemzeti Gyűjteményét első alkalommal e törvény hatálybalépésétől számított egy éven belül közzé kell tenni.

20. §

Hatályát veszti a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény *1. számú mellékletének d)* pontja.

21. §

A törvény tervezetének a műszaki szabványok és szabályok, valamint az információs társadalom szolgáltatásaira vonatkozó szabályok terén információszoigálatási eljárás megállapításáról szóló, - a 98/48/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított - 1998. június 22-i 98/34/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 8-10. cikkében előírt egyeztetése megtörtént.